

Βασικοί άξονες του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Άνοια – νόσο Alzheimer

Alzheimer: Ώρα για δράση!

Εθνικό Σχέδιο Δράσης
για τη νόσο Αλτσχάιμερ

200.000 άνθρωποι με νόσο Αλτσχάιμερ ζουν ανάμεσά μας...
Βοηθήστε μας να εξασφαλίσουμε καλύτερη ποιότητα ζωής γι' αυτούς
και τις οικογένειές τους. Υποστηρίξτε την πρωτοβουλία μας για την
αναγκαιότητα του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη νόσο Αλτσχάιμερ.
Η συμβολή σας είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση των βαρύτατων
συνεπειών της νόσου. Επισκεφθείτε τη σελίδα μας, συμπληρώστε το
e-mail, υπογράψτε με το όνομά σας και πατήστε αποστολή.
www.alzheimer-drasi.gr

Πανελλήνια Ομοσπονδία Νόσου Alzheimer & Συναφών Διαταραχών
Εταιρεία Νόσου Alzheimer & Συναφών Διαταραχών Αθηνών

Παρασκευή Σακκά

Νευρολόγος – Ψυχίατρος

Πρόεδρος Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Αθηνών
Διευθύντρια Τμήματος Νευροεκφυλιστικών Παθήσεων Εγκεφάλου - Ιατρείου Μνήμης Νοσοκομείο ΥΓΕΙΑ
Πρόεδρος της ομάδας εργασίας για την εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Άνοια και τη Νόσο Αλτσχάιμερ

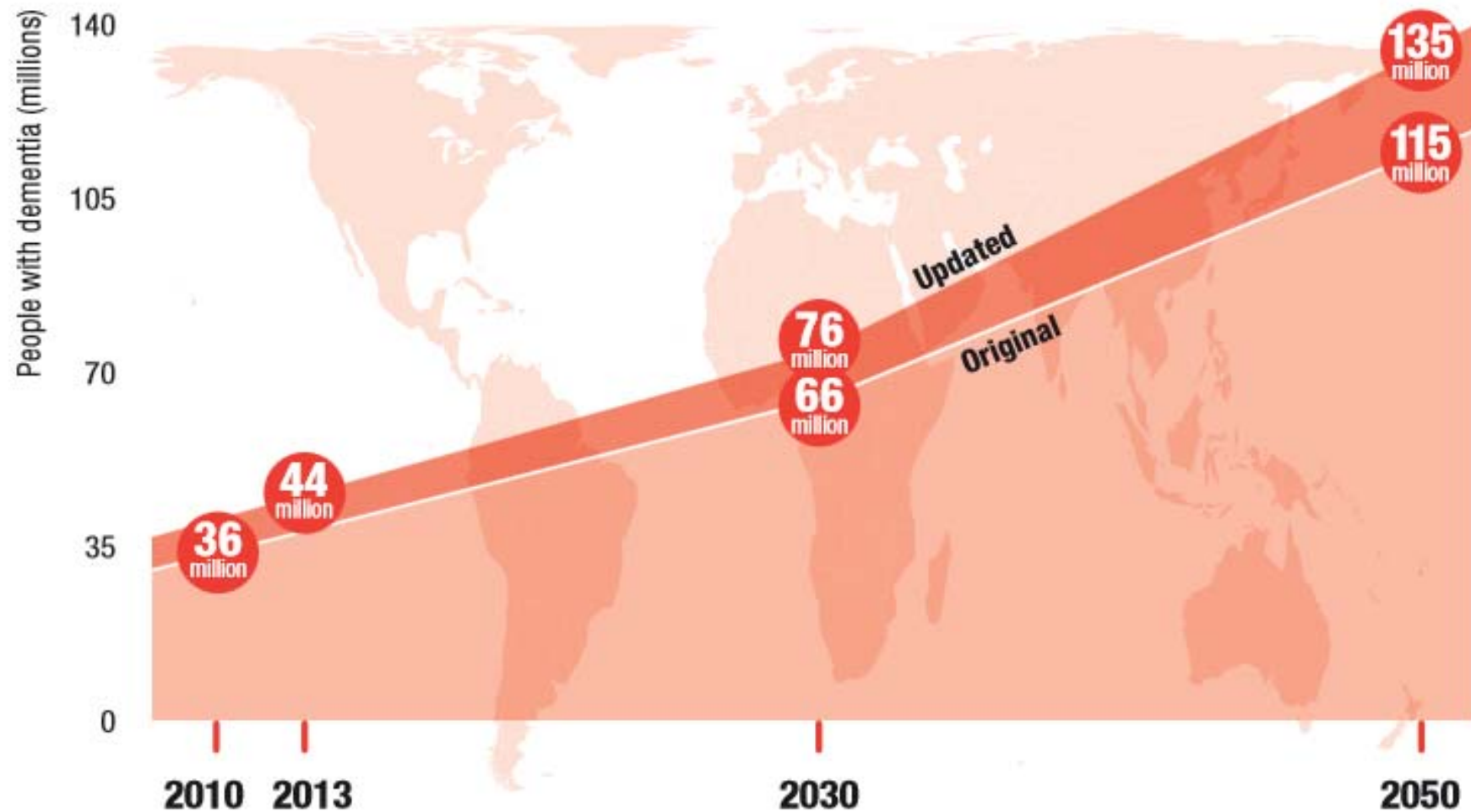

Η Άνοια σήμερα

- Αύξηση προσδόκιμου επιβίωσης
(Στην Ελλάδα μέχρι το 2050 τα άτομα της τρίτης ηλικίας θα αποτελούν πάνω από το 30% του γενικού πληθυσμού)
- Η Άνοια πλήττει το 8% των ανθρώπων άνω των 65 ετών
- 44.000.000 ασθενείς παγκοσμίως
- 10.000.000 ασθενείς στην Ευρώπη
- 200.000 ασθενείς στην Ελλάδα
- Το ετήσιο συνολικό κόστος για την Άνοια παγκοσμίως υπολογίζεται σε 604 δισεκατομμύρια δολάρια (περιλαμβάνει άμεσα και έμμεσα κόστη). Το κόστος της Άνοιας παγκοσμίως έχει αυξηθεί κατά 34% από το 2005-1% του παγκόσμιου ΑΕΠ
- Στη χώρα μας το κόστος ανέρχεται σε 3-6 δισεκατομμύρια €

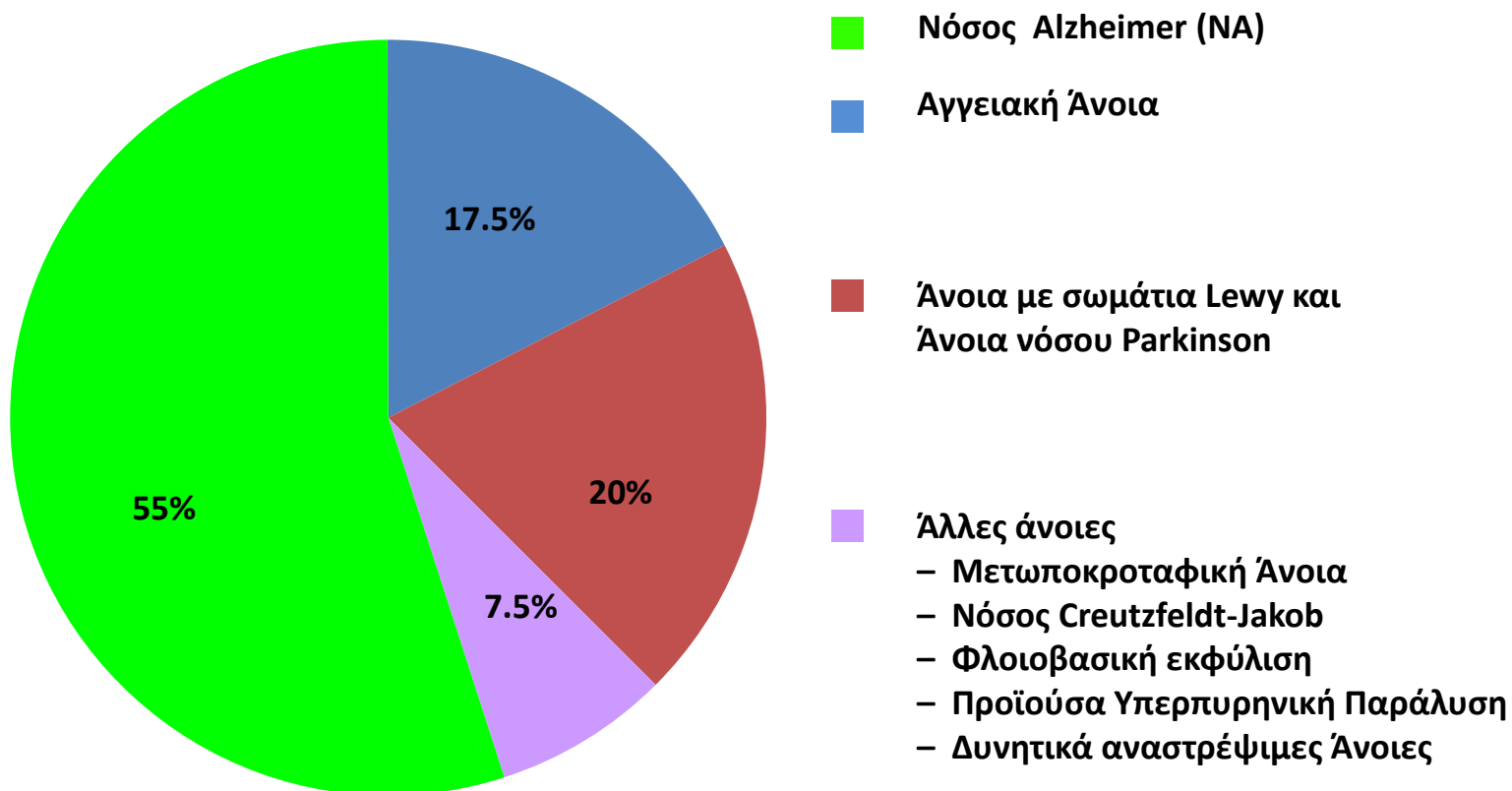
The Global Impact of Dementia 2013–2050

Increase in numbers of people with dementia worldwide (2010-2050), comparing original and updated estimates

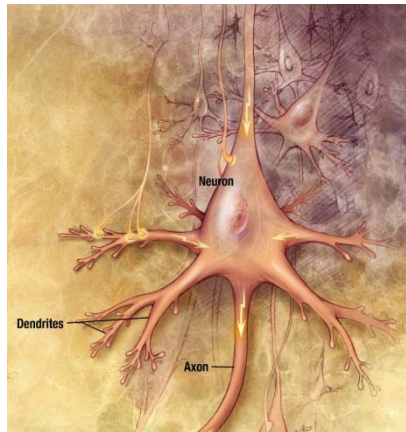

Νοσήματα που οδηγούν σε Άνοια

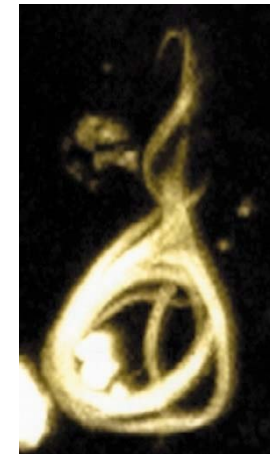
Παθολογοανατομικά χαρακτηριστικά της νόσου Alzheimer

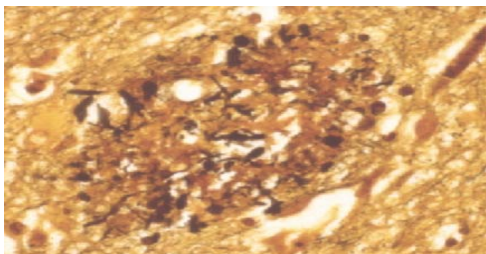
Απώλεια νευρώνων

Ατροφία εγκεφάλου

Νευροϊνιδιακά πλέγματα
tau πρωτεΐνης

Πλάκες Αβ42

Alois Alzheimer, 1907

ΝΟΣΟΣ ALZHEIMER

Τα τελευταία χρόνια έγιναν σημαντικές πρόοδοι στην πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία

- Έχουν αυξηθεί σημαντικά οι γνώσεις μας για τους παράγοντες κινδύνου και τους προστατευτικούς παράγοντες, γεγονός που επιτρέπει να μιλάμε για πρόληψη (μέση ηλικία-εκφυλιστική διεργασία 20 ετών)
- Απρίλιος 2011: Νέα διαγνωστικά κριτήρια για τη νόσο Alzheimer-Αναθεώρηση NINDS-ARDRA κριτηρίων 1984
- Η διάγνωση σε πρώιμα στάδια είναι εφικτή (PIB PET, volumetric MRI, δείκτες στο ENY, γενετικός έλεγχος, νευροψυχολογικές δοκιμασίες), ώστε να επιτρέπεται η εφαρμογή πολλαπλών παρεμβάσεων φαρμακευτικών ή μη
- 2013 - 34 νέα προδιαθεσικά γονίδια για τη νόσο Alzheimer
- Χρησιμοποιούμε φάρμακα που αποτελούν συμπτωματικές θεραπείες, διατηρούν τη λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής ασθενών και φροντιστών (Αναστολείς χολινεστερασών-Μεμαντίνη) - 100 νέα φάρμακα δοκιμάζονται κλινικά
- Οι οργανώσεις Alzheimer παίζουν σημαντικό ρόλο στη συνολική διαχείριση της νόσου. Οι μη φαρμακευτικές θεραπείες έχουν καλά αποτελέσματα

DEMENTIA

A PUBLIC HEALTH PRIORITY

The world's population is ageing. Improvements in health care in the past century have contributed to people living longer and healthier lives. However, this has also resulted in an increase in the number of people with non-communicable diseases, including dementia. Current estimates indicate 35.6 million people worldwide are living with dementia. This number will double by 2030 and more than triple by 2050. Dementia doesn't just affect individuals. It also affects and changes the lives of family members. Dementia is a costly condition in its social, economic, and health dimensions. Nearly 60 percent of the burden of dementia is concentrated in low- and middle-income countries and this is likely to increase in coming years.

The need for long-term care for people with dementia strains health and social systems, and budgets. The catastrophic cost of care drives millions of households below the poverty line. The overwhelming number of people whose lives are altered by dementia, combined with the staggering economic burden on families and nations, makes dementia a public health priority. The cost of caring for people with

dementia is likely to rise even faster than its prevalence, and thus it is important that societies are prepared to address the social and economic burden caused by dementia.

In 2008, WHO launched the Mental Health Gap Action Programme (mhGAP), which included dementia as a priority condition. In 2011, the High-level Meeting of the United Nations General Assembly on prevention and control of non-communicable diseases adopted a Political Declaration that acknowledged that "the global burden and threat of non-communicable diseases constitutes one of the major challenges for development in the twenty-first century" and recognized that "mental and neurological disorders, including Alzheimer's disease, are an important cause of morbidity and contribute to the global non-communicable disease burden."

It is against this background that I am pleased to present the report, "Dementia: a public health priority." This report makes a major contribution to our understanding of dementia and its impact on individuals, families, and society. I would like to thank the representative organizations of people with dementia and their caregivers, who have greatly enriched both the scope of the report and its value as a practical tool.

The report provides the knowledge base for a global and national response to facilitate governments, policy-makers, and other stakeholders to address the impact of dementia as an increasing threat to global health. I call upon all stakeholders to make health and social care systems informed and responsive to this impending threat.

Dr Margaret Chan

Director-General
World Health Organization

Η Διεθνής πολιτική για την Άνοια

Το στίγμα και η έλλειψη οικονομικών πόρων αποτελούν τα κύρια εμπόδια για την ολοκληρωμένη φροντίδα των ατόμων με Άνοια.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και οι διεθνείς οργανώσεις Alzheimer έχουν αναπτύξει οδηγίες σχετικά με τις πολιτικές διαχείρισης της νόσου και των συνεπειών της:

- 2004: Kyoto Declaration (ADI)
- 2006: Paris Declaration (AE)
- 2008: Alzheimer's Disease Charter (ADI)
- 2009: European Alzheimer Initiative (EU)
- 2012: WHO Report "Dementia: A public health priority"
- 2013: Global Dementia Charter "I can live well with dementia" (ADI)

G8 DEMENTIA SUMMIT COMMUNIQUE

Introduction

1. We, the G8 Health Ministers, met at the G8 Dementia Summit in London on 11 December 2013 to discuss how to shape an effective international response to dementia.
2. We acknowledge the on-going work occurring in our countries and globally to identify dementia as a major disease burden and to address issues related to ageing and mental health, including the World Health Organisation's 2012 report, *Dementia – A Public Health Priority*. Building upon the significant research collaborations that exist between our countries and our multilateral partners will strengthen our efforts and allow us to better meet the challenges that dementia presents society.

The G8 Dementia Research Summit – a starter for eight

Nick Fox, Ronald C Petersen

www.thelancet.com , December 2013

- Υπάρχουν ήδη επαρκή ερευνητικά δεδομένα που υποστηρίζουν ότι η πρόληψη της άνοιας περιλαμβάνει την αξιολόγηση των παρακάτω παραγόντων: **διαβήτης, κατάθλιψη, υπέρταση, βιταμίνες συμπλέγματος B, ωμέγα-3 λιπαρά οξέα, γνωστική άσκηση, φυσική άσκηση και κοινωνικές δραστηριότητες**
- Οι πολιτικές για τη δημόσια υγεία θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους μεσήλικες να διακόπτουν το κάπνισμα, να ασκούνται σωματικά, να ακολουθούν διατροφή πλούσια σε φρούτα, λαχανικά και ψάρια (Μεσογειακή δίαιτα), να ελέγχουν την παχυσαρκία, το διαβήτη και την υπέρταση και να αποφεύγουν την υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ - **υγιεινός τρόπος ζωής**
- Ο επιπολασμός της άνοιας και η γνωστική έκπτωση σε ορισμένες δυτικές χώρες έχει μειωθεί σημαντικά σε σχέση με το αναμενόμενο ως αποτέλεσμα της αλλαγής του τρόπου ζωής και τη μείωση των καρδιαγγειακών παραγόντων κινδύνου
- Παγκοσμίως υπολογίζεται ότι οι μισές περιπτώσεις της νόσου Αλτσχάιμερ, αποδίδονται στους γνωστούς, παραπάνω αναφερόμενους, παράγοντες κινδύνου. Λαμβάνοντας άμεση δράση για την αντιμετώπιση αυτών των παραγόντων θα μπορούσαμε ίσως να αποτρέψουμε μέχρι και το ένα πέμπτο των νέων περιπτώσεων Άνοιας που θα εμφανιστούν έως το 2025

Dementia (Including Alzheimer's Disease) can be Prevented: Statement Supported by International Experts

Σχέδια Δράσης για την Άνοια

11 χώρες παγκοσμίως υλοποιούν Σχέδια Δράσης (Ηνωμένο Βασίλειο, Αυστραλία, Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, ΗΠΑ, Νότια Κορέα, Ολλανδία, Νορβηγία, Λουξεμβούργο και Βέλγιο)

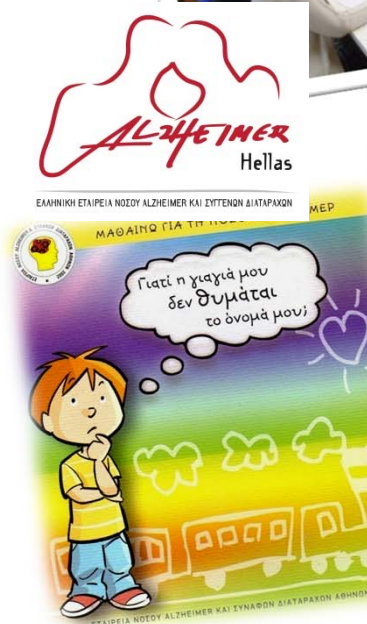
Βασικές αρχές

- ✓ Έγκαιρη διάγνωση- πρόληψη
- ✓ Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση κοινού
- ✓ Ισότιμη πρόσβαση όλων σε διάγνωση και θεραπεία
- ✓ Ανάπτυξη δομών και υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας
- ✓ Σεβασμός των δικαιωμάτων των ασθενών (νομοθετικό πλαίσιο)
- ✓ Αναγνώριση του φορτίου των φροντιστών και του ρόλου των οικογενειών
- ✓ Συμμετοχή των ασθενών και των φροντιστών στο σχεδιασμό υπηρεσιών φροντίδας
- ✓ Υποστήριξη της έρευνας - εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας

Εταιρείες Alzheimer στην Ελλάδα

- Αθήνα 1997
- Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών – Θεσσαλονίκη 1997
- Βόλος 1998
- Ξάνθη 1998
- Χανιά 1999
- Λάρισα 2000
- Εταιρεία Νόσου Alzheimer & Συναφών Διαταραχών – Αθήνα 2002
- Ηράκλειο 2002
- Ρόδος 2008
- Χαλκίδα 2007

**Πανελλήνια Ομοσπονδία
Νόσου Alzheimer και
Συναφών Διαταραχών
2009**

Παγκόσμια Ημέρα Νόσου Alzheimer
21 Σεπτεμβρίου 2006

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΣΟΥ ALZHEIMER & ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΑΘΗΝΑ
Τηλ. επικοινωνίας: 210 701 3271, αρμόδια ταχυδρομική θυρίδα

Ομάδα εργασίας για την εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Άνοια- Νόσο Alzheimer

- ✓ Παρασκευή Σακκά, Νευρολόγος-Ψυχίατρος, Πρόεδρος της Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Αθηνών, Διευθύντρια Ιατρείου Μνήμης-Νοσοκομείο Υγεία
- ✓ Αντώνης Πολίτης, Επίκουρος Καθηγητή Ψυχιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών, «Αιγινήτειο» Νοσοκομείο, John's Hopkins Medical School, Division of Geriatric Psychiatry and Neuropsychiatry
- ✓ Νίκος Σκαρμέας, Επίκουρος Καθηγητής Νευρολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αιγινήτειο Νοσοκομείο
- ✓ Γιάννης Κυριόπουλος, Καθηγητής Οικονομικών της Υγείας
- ✓ Παναγιώτης Βιδάλης, Νομικός, Ελληνική Επιτροπή Βιοηθικής
- ✓ Δημήτρης Τάκης, Δημοσιογράφος, Φροντιστής Ανοϊκού Ασθενούς
- ✓ Θεοφάνης Βορβολάκος, Επίκουρος Καθηγητής Ψυχιατρικής Πανεπιστημίου Θράκης
- ✓ Φωτεινή Κουλούρη, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Υγείας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
Αθήνα, 7/11/2013
Αρ.Πρωτ.:ΔΥ1δ/Γ.Π.οικ.102841

Η Νόσος Alzheimer στην Ελλάδα σήμερα

- 200.000 ασθενείς
- 89% των ασθενών φροντίζονται στο σπίτι - 400.000 φροντιστές
- Απουσία επιδομάτων για τους φροντιστές
- Προβληματική Πρωτοβάθμια Περίθαλψη & Νοσοκομειακή φροντίδα
- Τραγικές ελλείψεις:
 - ✓ Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας
 - ✓ Υπηρεσίες Φροντίδας στο σπίτι
 - ✓ Ιδρύματα Μακροχρόνιας Παραμονής
 - ✓ Δομές ανακουφιστικής φροντίδας
 - ✓ Δομές τελικού σταδίου
- Συχνά αρνητική – απαισιόδοξη αντιμετώπιση (γιατροί και κοινό) ➡ ΣΤΙΓΜΑ

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Άνοια – Νόσο Alzheimer

Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης παγκοσμίως

- Επιδημιολογικά στοιχεία - Παράγοντες κινδύνου
- Μορφές άνοιας- Κλινική εικόνα- Συμπεριφορικά και Ψυχολογικά Συμπτώματα στην άνοια
- Οικονομικές διαστάσεις
- Διεθνής πολιτική αντιμετώπισης της άνοιας - Σχέδια δράσης άλλων χωρών
- Νομοθεσία και δικαιώματα ασθενών

Υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα

- Επιδημιολογία- Έρευνα- Εκπαίδευση
- Οικονομικές διαστάσεις
- Φροντίδα Υγείας και Κοινωνική Μέριμνα- Δομές και υπηρεσίες
- Νομοθεσία και δικαιώματα ασθενών

Στρατηγικός Σχεδιασμός

- Όραμα
- Αρχές και στόχοι

Άξονες και Δράσεις

- Έρευνα για την άνοια
- Εκπαίδευση στην άνοια
- Αντιμετώπιση της Άνοιας (δομές και υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας)
- Πρόληψη –Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση κοινού
- Υποστήριξη φροντιστών
- Νομοθεσία-Δικαιώματα ασθενών και φροντιστών

Διαδικασία Υλοποίησης- Χρηματοδότηση

Άξονες του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Άνοια – Νόσο Alzheimer

Άξονας 1: Έρευνα για την άνοια

Άξονας 2: Εκπαίδευση στην άνοια

Άξονας 3: Αντιμετώπιση της άνοιας (δομές και υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας- επιδόματα ασθενών και φροντιστών)

Άξονας 4: Πρόληψη- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση κοινού

Άξονας 5: Υποστήριξη φροντιστών

Άξονας 6: Νομοθεσία- Δικαιώματα ασθενών και φροντιστών

Άξονας 3: Αντιμετώπιση της άνοιας (δομές και υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας)

- **Δράση 1:** Η άνοια στην πρωτοβάθμια περίθαλψη
- **Δράση 2:** Οι ανοϊκοί ασθενείς στα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) και στα Τμήματα των Γενικών Νοσοκομείων
- **Δράση 3:** Ιατρεία Μνήμης και Νοητικών Λειτουργιών
- **Δράση 4:** Κέντρα Ημέρας
- **Δράση 5:** Δομές φιλοξενίας και μακροχρόνιας παραμονής για ανοϊκούς ασθενείς
- **Δράση 6:** Δομές τελικού σταδίου
- **Δράση 7:** Αποκεντρωμένη φροντίδα- Φροντίδα στο σπίτι
- **Δράση 8:** Υπηρεσίες Τηλεϊατρικής

Καθιέρωση επιδοματικής πολιτικής!

Άξονας 4: Πρόληψη- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση κοινού

- **Δράση 1:** Παρέμβαση για την πρόληψη της άνοιας
- **Δράση 2:** : Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού

Φορτίο φροντιστή

ΝΟΣΟΣ ΑΛΤΣΧΑΪΜΕΡ: ΗΜΕΡΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗ 2014

Μαθήματα και συζήτηση με τους ειδικούς

Θεματικές ενότητες:

- > Συμπτώματα, εξέλιξη και φαρμακευτική αγωγή της νόσου Αλτσχάιμερ
- > Διαταραχές Συμπεριφοράς και μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις
- > Το φορτίο του φροντιστή και τρόποι αντιμετώπισης
- > Πρόγραμμα εκπαίδευσης - Set Care για έμμισθους φροντιστές

Σάββατο 22 Μαρτίου 2014

Πολεμικό Μουσείο

Ριζάρη 2, Αθήνα

ώρες 10:00 - 17:00

Απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής
Τηλεφωνήστε στο 9011 40 41 51

χρέωση από σταθ. 1,48€/1', από κιν. 1,57€/1'

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΣΟΥ ALZHEIMER ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
www.alzheimerathens.gr - www.alzheimer-drasi.gr

Alzheimer's Association Website: <http://www.alz.org/AboutAD/statistics.asp>

Family Caregiver Alliance Website: <http://www.caregiver.org/caregiver/jsp>

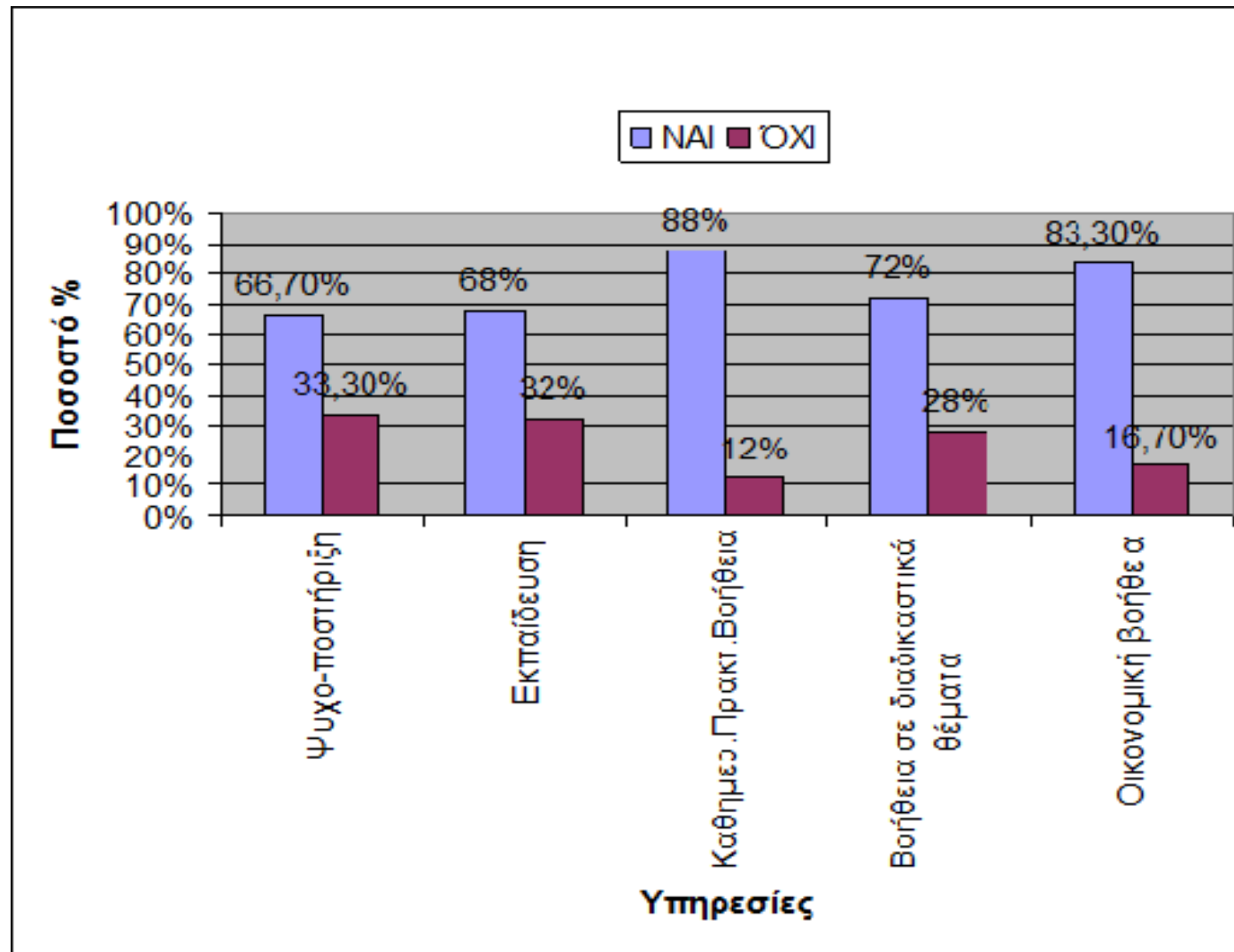

Έρευνα φροντιστών - 2014

Οι φροντιστές σε ερώτηση σχετικά με το ποιες άλλες υπηρεσίες θα επιθυμούσαν ή τι θα τους βοηθούσε να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα στην φροντίδα του ασθενή με άνοια, ανέφεραν τα παρακάτω:

- 90% παροχή επιδόματος και οικονομική βοήθεια
- 80% δομές ημερήσιας φροντίδας με προγράμματα απασχόλησης του ασθενή
- 75% εκπαίδευση και ενημέρωση σχετικά με την άνοια και τη φροντίδα ασθενή
- 65% δομές βραχείας νοσηλείας
- 55% επισκέψεις κατ' οίκον από επαγγελματίες υγείας, βοήθεια στο σπίτι
- 40% ομάδες ψυχουποστήριξης ατόμων με παρόμοια προβλήματα και κοινή εμπειρία
- 40% διευκόλυνση, υποστήριξη σε γραφειοκρατικά ζητήματα με on line υπηρεσίες

Έρευνα φροντιστών - 2014

Πανελλήνια
Ομοσπονδία
Νόσου
Alzheimer &
Συναφών
Διαταραχών

Εταιρεία
Νόσου
Alzheimer &
Συναφών
Διαταραχών
Αθηνών

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη νόσο Αλτσχάιμερ

www.alzheimer-drasi.gr

200.000 άνθρωποι

με νόσο Αλτσχάιμερ ζουν ανάμεσά μας...